

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2023-10-02

Diarienummer 0228/23

Avfallsavdelningen

Jesper Nilsson

Telefon: 031-368 73 84

E-post:

jesper.nilsson@kretsloppochvatten.goteborg.se

Beslut om reviderade avfallsföreskrifter i Göteborgs Stad

Förslag till beslut

1. Kretslopp och vattennämnden godkänner förvaltningens förslag till reviderade avfallsföreskrifter enligt bilaga 1 och sänder det till kommunstyrelsen.
2. Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Sammanfattning

Kretslopp och vattennämnden har att besluta om ett förslag till avfallsföreskrifter och att sända det till kommunstyrelsen inför beslut i kommunfullmäktige.

Göteborgs avfallsföreskrifter behöver revideras mot bakgrund av lagändringar samt en dom på avfallsområdet. Regleringar om kommunalt insamlingsansvar för förpackningar, vem som får transportera kommunalt avfall, obligatorisk matavfallinsamling, att matavfall ska skiljas från förpackningar samt att definitionen för kommunalt avfall har vidgats behöver hanteras. Utöver detta behöver språkliga och redaktionella ändringar göras i syfte att förtydliga eller förbättra föreskrifterna.

Ett förslag till reviderade föreskrifter togs upp i Kretslopp och vattennämnden 2023-06-16 (§ 92 0228/23) och har därefter ställts ut för allmänheten samt remitterats till miljö- och klimatnämnden. Synpunkter har inkommit från både allmänheten och från miljö- och klimatnämnden varpå ett nytt förslag har tagits fram. 2023-09-20 (§ 154 0228/23) informerades nämnden om det nya förslaget och om att ett beslut planerades till oktober.

Kretslopp och vatten

Marianne Erlandson

Förvaltningsdirektör

Bilagor

1. Förslag till föreskrifter för avfallshantering i Göteborgs Stad
2. Hantering av synpunkter
3. Remissvar från miljö- och klimatnämnden
4. Inkomna synpunkter från allmänheten

Ärende

Kretslopp och vattennämnden har att besluta om ett förslag till föreskrifter för avfallshantering i Göteborgs Stad (bilaga 1). Efter beslut skickas förslaget till kommunstyrelsen. Kommunstyrelsen skickar det sedan vidare för fastställande i kommunfullmäktige. De nya avfallsföreskrifterna förväntas träda i kraft 1 januari 2024.

Beskrivning av ärendet

Lagstiftningen

Enligt 15 kap. 41 § miljöbalken (1998:808) ska varje kommun ha en renhållningsordning som antas av kommunfullmäktige. Renhållningsordningen ska innehålla en avfallsplan och föreskrifter för avfallshantering. Kommunerna har bemyndigats att meddela föreskrifter om hur utrymmen, behållare och andra anordningar för hantering av avfall ska vara beskaffade och skötas, att vissa avfall ska förvaras och transporteras skilt från annat avfall och ytterligare föreskrifter om hantering av avfall under kommunalt ansvar.

Innan kommunfullmäktige antar förslaget ska kommunen enligt 15 kap. 42 § miljöbalken på lämpligt sätt och i skälig omfattning samråda med fastighetsinnehavare och myndigheter som berörs eller har ett väsentligt intresse av avfallsföreskrifterna och ställa ut förslaget för granskning under minst 4 veckor. Information om att utställning kommer att ske ska kommuniceras i god tid innan.

Avfallsföreskrifterna behöver revideras inför 2024 mot bakgrund av nedanstående lagändringar samt en dom på avfallsområdet.

Kommunalt insamlingsansvar för förpackningar:

Regeringen har beslutat om ett kommunalt insamlingsansvar av förpackningsavfall från hushåll samt från verksamheter samlokaliserade med hushåll efter anmälan till kommunen. Kommunens ansvar för insamling av förpackningsavfall träder i kraft den 1 januari 2024 och kravet på fastighetsnära insamling träder i kraft den 1 januari 2027. Avfallsföreskrifterna behöver stämma överens med dessa nya bestämmelser.

Obligatorisk matavfallsinsamling:

Från och med den 1 januari 2024 ska hushållen sortera ut matavfall och kommunerna ska tillhandahålla ett insamlingssystem för matavfall från hushåll och verksamheter. Avfallsföreskrifterna behöver stämma överens med dessa nya bestämmelser.

Skilja matavfall från sin förpackning:

Ändringar i avfallsförordningen (2020:614) innebär att alla avfallsinnehavare måste tömma eventuella förpackningar för att kunna lämna förpackningen till förpackningsinsamling. Om innehållet är livsmedel ska det sorteras ut som

matavfall. Avfallsföreskrifterna behöver stämma överens med dessa nya bestämmelser.

Vem som får transportera kommunalt avfall:

Ett vägledande avgörande i Mark- och miljööverdomstolen (M 6891-20, 2021-12-07) har tydliggjort att Kretslopp och vattennämnden behöver se över hur transporter till återvinningscentraler (ÅVC) regleras i stadens avfallsföreskrifter. Domen handlade om kommunens ensamrätt vad gäller viss avfallshantering. En miljönämnd hade förbjudit ett bolag att via en mobilapp förmedla transport av avfall från enskilda hushåll till återvinningscentraler (ÅVC). Domstolen gjorde bedömningen att bolaget inte stred mot kommunens ensamrätt vad gäller viss avfallshantering och förbudet upphävdes. Domstolen hänvisade till att kommunen i sina avfallsföreskrifter medgett enskilda att själva transportera avfall till en ÅVC. Avfallsföreskrifterna behöver därför förtydligas avseende vem som får transportera kommunalt avfall till en ÅVC.

Definitionen av kommunalt avfall har vidgats:

Kretslopp och vattennämnden har tydliggjort vem som får transportera kommunalt avfall i och med att avfallsslag som tidigare definierades som verksamhetsavfall nu är ett avfall under kommunalt ansvar. Exempel på sådana avfallsslag som ska kompletteras i föreskrifterna är farligt avfall från mindre verksamheter och livsmedelsavfall från butiker.

Ärendegång

Ett förslag till reviderade avfallsföreskrifter togs upp i Kretslopp och vattennämnden 2023-06-16 (§ 92 0228/23) och har därefter ställts ut för allmänheten samt remitterats Miljö- och klimatnämnden enligt beslut i nämnden.

Synpunkter har inkommit från både Miljö- och klimatnämnden (bilaga 3) och från allmänheten (bilaga 4). Hur synpunkterna har hanterats och vilka ändringar som gjorts i förslaget till avfallsföreskrifter framgår av bilaga 2. Kretslopp och vattennämnden har också informerats om vilka ändringar som gjorts och om att beslut ska tas i oktober genom en dragning på nämndmötet 2023-09-20 (§ 154 0228/23).

Kretslopp och vattennämnden har nu att besluta om ett förslag till föreskrifter för avfallshantering att gälla från 2024. Förslaget skickas till kommunstyrelsen och fastställs sedan i kommunfullmäktige.

Förvaltningens bedömning

Revideringarna som behöver göras till följd av lagändringarna är så pass omfattande att det föreslås att de gamla avfallsföreskrifterna helt upphör att gälla och att de nya antas i sin helhet.

Förslaget till föreskrifter har anpassats efter ny lagstiftning samt de nämndbeslut som fattats under året gällande förpackningsinsamling, exempelvis behöver olika

delar av föreskrifterna börja gälla vid olika tidpunkter beroende på när utsortering av förpackningar är tillgängliggjord för olika göteborgare.

I föreskrifterna föreslås fyra generella undantag. Dessa utgör undantag som ger möjlighet att transportera och behandla vissa avfallsslag som är avfall under kommunalt ansvar under de förutsättningar som framgår av paragraferna.

De generella undantagen är:

- Att verksamheter som samlar in textil för återanvändning får möjlighet att även hantera textilavfall.
- Att butiker som säljer livsmedel kan anlita en annan verksamhetsutövare än kommunen för att transportera bort och skilja matavfall från sin förpackning och därefter behandla fraktionerna separat.
- Att transporter av kommunalt avfall från en fastighet till en annan intilliggande fastighet, i syfte att samla avfallet på ett gemensamt hämtställe där Kretslopp och vattennämnden kan hämta det, är tillåtet. Det förtydligar att gemensamma kärl för närboende är tillåtet och att ett bostadsområde som sträcker sig över fastighetsgränser kan ha ett gemensamt avfallsutrymme.
- Att verksamheter som får grovavfall som utgör avfall under kommunalt ansvar kan anlita en valfri aktör för transport och behandling av avfallet.

Förslaget gällande vem som får köra kommunalt avfall till ÅVC innebär en utökad möjlighet att ta hjälp av andra när det kommer till att transportera en enskild persons avfall. Förslaget innebär att familjemedlemmar, annan närstående, personal beviljad med stöd av socialtjänstlagen samt hushållets fastighetsägare får köra hushållets grovavfall och farliga avfall till ÅVC. Vidare tillåts en yrkesmässig verksamhet som utför tjänster i en privatpersons hem eller trädgård där avfall uppstått till följd av den utförda tjänsten att ta med sig det avfallet därifrån och lämna det på en ÅVC. Exempel på sådan tjänst är röjning av dödsbo, trädgårdsarbete och städtjänst.

Med dessa utökade möjligheter bedömer förvaltningen att hushållens hjälp med borttransport ökar samtidigt som kommunens kontroll över avfallstransporter för kommunalt avfall bibehålls.

För att bestämma vilket avfall som faller under kommunalt ansvar används Naturvårdsverkets vägledning¹ samt Avfall Sveriges guide nr 25².

¹ Vägledning till definitionen av kommunalt avfall (naturvardsverket.se) Naturvårdsverket. Version 2, publicerad 2023-03-06.

² Innebörden av begreppet kommunalt avfall (avfallsverige.se) Avfall Sverige. Guide nr 25, publicerad april 2022.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Lagändringarna kommer att innebära förändrade kostnader som hanteras i ordinarie budgetarbete, däremot ger ändringen i föreskrifterna ingen ekonomisk effekt.

Att föreskrifterna är tydliga, enkla att tillämpa och stämmer överens med nationell lagstiftning bedöms minska risken att nämnden får kostnader för tvister och det kan bidra till att öka förtroendet för kommunen.

Bedömning ur ekologisk dimension

Ett viktigt syfte med avfallshanteringen är att minska den ekologiska belastningen från avfallet på miljön. Att reglerna är tydliga, enkla att tillämpa och stämmer överens med nationell lagstiftning bedöms ge bättre förutsättningar för att avfallshanteringen utförs på ett eftersträvat sätt.

Bedömning ur social dimension

Förslaget till föreskrifter innebär att en enskild person kan ta hjälp av andra i en större utsträckning för att få sitt avfall transporterat till kommunens återvinningscentraler. Därmed ökar möjligheten för hushåll att få sitt avfall omhändertaget på ett enkelt och miljöriktigt sätt.

Expedieringskrets

Kommunstyrelsen

Miljö- och klimatnämnden